

გარემოსდაცვითი მაჩვენებლები (A-1)

1. საკონტაქტო ინფორმაცია	
1.1. საკონტაქტო ორგანიზაცია	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი)
1.2. საკონტაქტო ორგანიზაციის ერთეული	სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკის დეპარტამენტი
1.3. საკონტაქტო პირი	გიორგი სანაძე
1.4. საკონტაქტო პირის ფუნქცია	სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკის დეპარტამენტის უფროსი
1.5. საკონტაქტო პირის საფოსტო მისამართი	ქ. თბილისი, 0180, ცოტნე დადიანის 30
1.6. საკონტაქტო პირის ელექტრონული ფოსტის მისამართი	gsanadze@geostat.ge
1.7. საკონტაქტო პირის ტელეფონი	+995 32 236 72 10 (500)
1.8. საკონტაქტო პირის ფაქსი	-

2. მეტამონაცემების განახლება	
2.1. მეტამონაცემების ბოლო სერტიფიცირება	2025 წ. 18 მარტი
2.2. მეტამონაცემების ბოლო გამოქვეყნება	2025 წ. 18 მარტი
2.3. მეტამონაცემების ბოლო განახლება	2025 წ. 18 მარტი

3. სტატისტიკური მონაცემების წარმოდგენა	
3.1. მონაცემების აღწერა	
<p>მონაცემები ქვეყნდება გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) გარემოსდაცვითი მაჩვენებლის (A-1) ფორმატის შესაბამისად.</p> <p>A-1 (ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები) – მაჩვენებელი მოიცავს ძირითადი მავნე ნივთიერებების სტაციონარული და მობილური წყაროებიდან (გოგირდის დიოქსიდი, აზოტის ოქსიდები, არამეთანური აქროლადი ნაერთები, ამიაკი, ნახშირბადის მონოოქსიდი, ნახშირწყალბადები, მტვრის ნაწილაკები, მყარი ნაწილაკები) ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევას. წარმოდგენილია როგორც გაფრქვეული ძირითადი მავნე ნივთიერებების რაოდენობა, ისე გაფრქვევები მოსახლეობის ერთ სულზე, ფართობის ერთ ერთეულზე და მშპ-ს ერთეულზე.</p>	
3.2. კლასიფიკაციის სისტემა	
საქართველოს კანონი „ნარჩენების მართვის კოდექსი“: https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2676416?publication=11	
3.3. სექტორის მოცვა	
ყველა სექტორი, სადაც ხდება ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევა (მაგ: ენერგეტიკა, წარმოება, ტრანსპორტი, სოფლის მეურნეობა და სხვა სექტორები)	
3.4. სტატისტიკური ცნებები და განსაზღვრებები	
<p>ატმოსფერული ჰაერი – ატმოსფერული გარსის ჰაერი, შენობა-ნაგებობებში არსებული ჰაერის გარდა.</p> <p>მავნე ნივთიერება – ადამიანის საქმიანობის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ნებისმიერი ნივთიერება, რომელიც ახდენს ან რომელმაც შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი ზეგავლენა ადამიანის ჯანმრთელობასა და ბუნებრივ გარემოზე.</p> <p>ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებებით დაბინძურება – ადამიანის საქმიანობის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში ნებისმიერი ნივთიერების გაფრქვევა, რომელიც ახდენს ან რომელმაც შეიძლება მოახდინოს უარყოფითი ზეგავლენა ადამიანის ჯანმრთელობასა და ბუნებრივ გარემოზე.</p>	
3.5. სტატისტიკური ერთეული	
სამრეწველო, ენერგეტიკული, სატრანსპორტო და სოფლის მეურნეობის ობიექტები (მაგალითად, საწარმო, ელექტროსადგური, სატრანსპორტო საშუალება, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა), რომლებიც ატმოსფეროში მავნე ნივთიერებებს გამოყოფენ.	
3.6. სტატისტიკური პოპულაცია	

ყველა ობიექტი ან წყარო ქვეყნის ტერიტორიაზე, რომელიც ატმოსფერულ ჰაერში მანვნი ნივთიერებებს აფრქვევს.
3.7. საანგარიშო არეალი
საქართველოს მთელი ტერიტორია გარდა ოკუპირებული რეგიონებისა.
3.8. დროის მოცვა
2013 წლიდან.
3.9. საბაზო პერიოდი
-

4. ზომის ერთეული
1000 ტ/წელი, ტ/წელი, კგ/წელი, გ/წელი, მილიონი კაცი, კგ/სულზე, ტ/კმ2, კგ/1000 საერთ.დოლარი, %.

5. საანგარიშო პერიოდი
წელი.

6. ინსტიტუციური მანდატი
6.1. სამართლებრივი აქტები და სხვა შეთანხმებები
საქართველოს კანონი „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“; https://www.geostat.ge/media/54263/საქართველოს-კანონი-ოფიციალური-სტატისტიკის-შესახებ.pdf სტატისტიკურ სამუშაოთა ყოველწლიური პროგრამა; https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/307/statistikur-samushaota-programa საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის დებულება. https://www.geostat.ge/media/20600/10%2Csaqstatis-konsolidirebuli-debuleba.pdf
6.2. მონაცემთა გაზიარება
-

7. კონფიდენციალურობა
7.1. კონფიდენციალურობა – პოლიტიკა
<p>1. საქართველოს კანონი „ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • კანონის მე-5 მუხლის თანახმად, სტატისტიკური კონფიდენციალურობა და მონაცემების ექსკლუზიურად სტატისტიკური მიზნებისთვის გამოყენება – ოფიციალური სტატისტიკის მწარმოებელი ორგანოს მიერ შეგროვებული ან მიღებული ფიზიკური ან იურიდიული პირის შესახებ პერსონალური მონაცემები ან/და ინდივიდუალური მონაცემები კონფიდენციალური უნდა იყოს და მხოლოდ სტატისტიკური მიზნებისთვის უნდა იქნეს გამოყენებული. • კანონის 34-ე მუხლის (მონაცემთა კონფიდენციალურობის დაცვა) თანახმად, 1. ოფიციალური სტატისტიკის წარმოების მიზნით შეგროვებული, დამუშავებული და შენახული მონაცემები კონფიდენციალურია, თუ ეს მონაცემები სტატისტიკური ერთეულის პირდაპირი იდენტიფიცირების ან არაპირდაპირი იდენტიფიცირების საშუალებას იძლევა. ამასთანავე, აგრეგირებული მონაცემები კონფიდენციალურად მიიჩნევა, თუ: ა) ეს მონაცემები არაუმეტეს 3 სტატისტიკურ ერთეულს ეხება და აღნიშნული მონაცემებით შესაძლებელია ერთ-ერთის არაპირდაპირი იდენტიფიცირება ან/და მჟღავნდება ამ ერთეულის/ერთეულების შესახებ კონფიდენციალური მონაცემები. 3-ზე მეტი სტატისტიკური ერთეულის შესახებ აგრეგირებული მონაცემები შეიძლება მიჩნეულ იქნეს კონფიდენციალურ მონაცემებად საქსტატის აღმასრულებელი დირექტორის გადაწყვეტილებით, თუ საჭიროა ამ მონაცემების კონფიდენციალურობის დაცვის უზრუნველყოფა; ბ) ეს მონაცემები „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონით სახელმწიფო საიდუმლოებად არის მიჩნეული. 2. კონფიდენციალური მონაცემები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ამ კანონის შესაბამისად ექსკლუზიურად სტატისტიკის წარმოებისთვის. 3. ადმინისტრაციული ორგანოს შესახებ სტატისტიკური მონაცემები არ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს კონფიდენციალურ ინფორმაციად, გარდა „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ინფორმაციისა. 4. საჯაროდ ხელმისაწვდომი წყაროდან მიღებული ინდივიდუალური მონაცემები, რომლებიც საქართველოს კანონმდებლობით საჯარო ინფორმაციად არის მიჩნეული, არ ითვლება კონფიდენციალურ ინფორმაციად. 5. კონფიდენციალური ინდივიდუალური მონაცემების გამოქვეყნება შესაძლებელია, თუ არსებობს სტატისტიკური ერთეულის წერილობითი თანხმობა ამ

<p>მონაცემების გამოქვეყნებაზე. 6. კონფიდენციალური მონაცემების გაცემა, გავრცელება ანარასტატისტიკური მიზნებისთვის გამოყენება დაუშვებელია.</p> <ul style="list-style-type: none"> • კანონის 38-ე მუხლის თანახმად, ოფიციალური სტატისტიკის მწარმოებელი ორგანოების თანამშრომლებს ეკრძალებათ სტატისტიკური მიზნებისთვის შეგროვებული და დამუშავებული კონფიდენციალური სტატისტიკური მონაცემების პირადი, აკადემიური, სამეცნიერო ან სხვა საქმიანობისთვის გამოყენება და გავრცელება. <p>https://www.geostat.ge/media/54263/საქართველოს-კანონი-ოფიციალური-სტატისტიკის-შესახებ.pdf</p> <p>2. „საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურში მონაცემების კონფიდენციალურობის დაცვის პოლიტიკა“ https://www.geostat.ge/media/60538/konfidencialurobis-politika_2024.pdf</p> <p>3. „კონფიდენციალური მონაცემების სამეცნიერო-კვლევითი მიზნებისთვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის წესი“ https://www.geostat.ge/media/61497/დადგენილება--3.pdf</p> <p>4. საქართველოს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“. https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1561437</p>
<p>7.2. კონფიდენციალურობა – მონაცემებთან მოპყრობა</p> <ul style="list-style-type: none"> • კონფიდენციალურობის დაცვის სახელმძღვანელოები. • საქსტატში დასაქმებულის მიერ წერილობით აღიარებული ვალდებულებები სამსახურებრივი საქმიანობის შედეგად მიღებული/შეგროვებული მონაცემების კონფიდენციალურობის უზრუნველყოფის შესახებ.

<p>8. გამოქვეყნების პოლიტიკა</p> <p>8.1. გამოქვეყნების კალენდარი</p> <p>მონაცემთა გავრცელების თარიღები განსაზღვრულია სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამის საფუძველზე შემუშავებული კალენდრით, რომელიც განთავსებულია საქსტატის ვებსაიტზე და საჯაროდ ხელმისაწვდომია.</p> <p>8.2. გამოქვეყნების კალენდარზე ხელმისაწვდომობა https://www.geostat.ge/ka/calendar</p> <p>8.3. მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომობა</p> <p>მონაცემები ხელმისაწვდომია ყველა კატეგორიის მომხმარებლისთვის ერთდროულად.</p>
--

<p>9. გავრცელების სიხშირე</p> <p>წლიური.</p>

<p>10. ხელმისაწვდომობა და მკაფიოობა</p> <p>10.1. პრეს-რელიზები</p> <p>-</p> <p>10.2. პუბლიკაციები</p> <p>-</p> <p>10.3. ონლაინ მონაცემთა ბაზა</p> <p>მონაცემები განთავსებულია საქსტატის ვებსაიტზე როგორც ცხრილების სახით: https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/565/garemosdatsviti-indikatorebi ასევე, PC-Axis-ის მონაცემთა ბაზაში: https://pc-axis.geostat.ge/PXweb/pxweb/ka/Database/Database_Environment%20Statistics_Environmental%20Indicators/A1.px/?rxid=826bd4f2-62a7-413c-bc68-4a83ddb347e</p> <p>10.4. მიკრომონაცემების ხელმისაწვდომობა</p> <p>-</p> <p>10.5. სხვა</p> <p>-</p> <p>10.6. დოკუმენტაცია მეთოდოლოგიაზე</p> <p>გაფრქვევების მონაცემების ანგარიშგების სახელმძღვანელო პრინციპები შორ მანძილებზე ჰაერის ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების შესახებ კონვენციის ფარგლებში (ECE/EB.AIR.125). 13 მარტი, 2014 წელი: https://www.ceip.at/fileadmin/inhalte/ceip/1_reporting_guidelines2014/ece.eb.air.125_advance_version_reporting_guidelines_2014.pdf</p>

ევროპული მონიტორინგისა და შეფასების პროგრამისა (EMEP) და ევროპის გარემოს სააგენტოს (EEA) ჰაერის დამაბინძურებლების გაფრქვევის ინვენტარიზების სახელმძღვანელო 2019: https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2019
10.7. დოკუმენტაცია ხარისხის შესახებ
-

11. ხარისხის მართვა
11.1. ხარისხის უზრუნველყოფა
სტატისტიკური პროცესების და პროდუქტების ხარისხის უზრუნველსაყოფად საქსტატი ხელმძღვანელობს ოფიციალური სტატისტიკის შესახებ საქართველოს კანონის მე-10 თავით „ოფიციალური სტატისტიკის ხარისხი“, აგრეთვე ევროპის სტატისტიკის პრაქტიკის კოდექსით, გაეროს ოფიციალური სტატისტიკის ფუნდამენტური პრინციპებით და ევროპის სტატისტიკის სისტემის ხარისხის უზრუნველყოფის ჩარჩოთი (ESS QAF).
11.2. ხარისხის შეფასება
საქსტატის მეთოდოლოგიის და ხარისხის მართვის სამმართველო დარგობრივ დეპარტამენტებთან ერთად პასუხისმგებელია წარმოებული სტატისტიკური პროდუქტების და პროცესების ხარისხზე. სამმართველო ატარებს სტატისტიკური პროცესების ხარისხის აუდიტს, თვითშეფასების გამოკვლევას და აფასებს სტატისტიკური პროდუქტებისა და პროცესების ხარისხთან დაკავშირებულ რისკებს. საქსტატში შემუშავებულია პოლიტიკის დოკუმენტები, სახელმძღვანელოები და სამუშაო პროცესების აღწერილობები. ეს დოკუმენტები უზრუნველყოფენ სტატისტიკური პროცესების და პროდუქტების სტანდარტიზებას და ხარისხის უზრუნველყოფის ერთიანი სისტემის ჩამოყალიბებას. საქსტატის ხარისხის პოლიტიკა ხელმისაწვდომია საქსტატის ვებსაიტზე: https://www.geostat.ge/media/44379/QP_Geostat_GE.pdf

12. შესაბამისობა
12.1. მომხმარებელთა მოთხოვნები
გარემოსდაცვითი მაჩვენებლების მომხმარებლები არიან სახელმწიფო სტრუქტურები, სასწავლო დაწესებულებები, სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციები, საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციები, მედია საშუალებები, სხვადასხვა იურიდიული და ფიზიკური პირები. აღნიშნული მომხმარებლები სხვადასხვა დანიშნულებით იყენებენ მოთხოვნილ ინფორმაციას. სახელმწიფო სტრუქტურებს მონაცემები ესაჭიროებათ გადაწყვეტილებების მისაღებად, სასწავლო დაწესებულებებსა და სამეცნიერო-კვლევით ორგანიზაციებს – სამეცნიერო საქმიანობისთვის, საერთაშორისო ორგანიზაციებს – სხვადასხვა ქვეყნების მონაცემთა შესადარებლად და ანალიზისათვის, იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს – პირადი საჭიროებისათვის, ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის გასაანალიზებლად და ა.შ.
12.2. მომხმარებელთა კმაყოფილება
2023 წელს ჩატარდა მომხმარებელთა კმაყოფილების გამოკვლევა, რომლის მიზანი იყო მომხმარებლების მიერ სტატისტიკური მონაცემების ხარისხის შეფასების ანალიზი და მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესების გზების შესწავლა. გამოკვლევის ანგარიში განთავსებულია საქსტატის ვებსაიტზე: https://www.geostat.ge/ka/page/customer-service
12.3. სისრულე
მონაცემები შესაბამისობაშია საერთაშორისო სტანდარტებთან.

13. სიზუსტე და სანდოობა
13.1. ზოგადი სიზუსტე
მონაცემების სიზუსტე უზრუნველყოფილია გამოკვლევის და გაანგარიშების მეთოდების შესაბამისობით საერთაშორისო მეთოდოლოგიასთან.
13.2. შერჩევითი ცდომილება
-
13.3. არაშერჩევითი ცდომილება
-

14. დროულობა და პუნქტუალურობა
14.1. დროულობა

მონაცემები ქვეყნდება საანგარიშო წლის მომდევნო წლის ივლისის მეორე ნახევარში.
14.2. პუნქტუალურობა
მონაცემთა გამოქვეყნება ხდება სტატისტიკური სამუშაოების პროგრამაში მითითებული თარიღების შესაბამისად. გამოქვეყნების თარიღების დარღვევის ფაქტს ადგილი არ ჰქონია.
15. თანამიმდევრულობა და შესადარისობა
15.1. შესადარისობა – გეოგრაფიული
საქართველოს ყველა რეგიონისთვის გამოყენებულია ერთი და იგივე მეთოდოლოგია და მიდგომები, რომლებიც შეესაბამება საერთაშორისო მეთოდოლოგიას.
15.2. შესადარისობა – დროში
შესადარისია.
15.3. თანამიმდევრულობა – სტატისტიკურ მიმართულებებს შორის
თანამიმდევრულია.
15.4. თანამიმდევრულობა – შიდა
თანამიმდევრულია.
16. დანახარჯები და დატვირთვა
მონაცემების მოზიდვა და დამუშავება ხდება შიდა რესურსებზე დაყრდნობით, შესაბამისად მასზე დამატებითი ხარჯი არ გაიწევა.
17. მონაცემთა გადასინჯვა
17.1. მონაცემთა გადასინჯვა – პოლიტიკა
სტატისტიკურ მონაცემთა გადასინჯვის პოლიტიკა ხელმისაწვდომია საქსტატის ვებსაიტზე: https://www.geostat.ge/media/60949/Revision-policy-and-error-correction_2024.pdf
17.2. მონაცემთა გადასინჯვა – პრაქტიკა
მონაცემთა გეგმიური გადასინჯვა არ ხდება. არაგეგმიური გადასინჯვა (მონაცემთა დაზუსტების მიზნით) პრაქტიკაში არ განხორციელებულა.
18. სტატისტიკური დამუშავება
18.1. პირველადი მონაცემები
პირველადი მონაცემები მიიღება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მონიტორინგის ავტომატური სადგურებიდან, რომელსაც საქსტატი იღებს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროდან.
18.2. მონაცემთა შეგროვების სიხშირე
წლიური.
18.3. მონაცემთა შეგროვება
საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროდან მიღებული ინფორმაცია.
18.4. მონაცემთა კონტროლი
-
18.5. მონაცემთა გაანგარიშება
სტაციონარული წყაროებიდან გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები, პროცენტი = სტაციონარული წყაროებიდან გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები / გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები; მობილური წყაროებიდან გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები, პროცენტი = მობილური წყაროებიდან გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები / გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები; ძირითადი მაგნე ნივთიერებების გაფრქვევები მოსახლეობის ერთ სულზე = ძირითადი მაგნე ნივთიერებები / მოსახლეობის რიცხოვნობა; ძირითადი მაგნე ნივთიერებების გაფრქვევები ფართობის ერთ ერთეულზე = გაფრქვეული ძირითადი მაგნე ნივთიერებები / ქვეყნის ფართობი; ძირითადი მაგნე ნივთიერებების გაფრქვევები მშპ-ს ერთეულზე = ძირითადი მაგნე ნივთიერებები / მშპ მყიდველობითი უნარის პარიტეტით მუდმივ ფასებში.
18.6. მოსწორება
არ გამოიყენება.
19. კომენტარი

-